

Sygn. akt VII Pa 129/15

POSTANOWIENIE

Gdańsk, dnia 16 listopada 2015r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku, VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Antoniewicz

Sędziowie: SO Wiesława Szulczewska

SR del. do SO Jarosław Matuszczak

po rozpoznaniu w dniu 16 listopada 2015r. w Gdańsku, na rozprawie

w sprawie z powództwa T. S.

przeciwko (...) Towarzystwu (...) z siedzibą w G.

o wynagrodzenie

w przedmiocie skargi powódki o wznowienie postępowania zakończonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku Wydziału VII Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 27 lutego 2015r. sygn. akt VII Pa 191/14

postanawia:

1. odrzucić skargę
2. odstąpić od obciążania powódki kosztami zastępstwa procesowego

SSR del. Jarosław Matuszczak SSO Katarzyna Antoniewicz SSO Wiesława Szulczewska

Sygn. akt VII Pa 129/15

UZASADNIENIE

Powódka T. S. wniosła skargę o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie o sygn. akt VII Pa 191/14 oddalającym apelację powódki od wyroku Sądu Rejonowego Gdańsk-Południe w Gdańsku z dnia 18 sierpnia 2014 r. w sprawie sygn. akt VI P 273/13, w którym Sąd Rejonowy oddalił powództwo T. S. przeciwko (...) Towarzystwu (...) w G., o wynagrodzenie za pracę.

Skargę powódka oparła o przesłanki wskazane w art. 403 § 2 k.p.c.

Powódka wskazała jako podstawę wznowienia postępowania wykrycie po uprawomocnieniu się wyroku środków dowodowych mogących mieć wpływ na wynik sprawy.

Skarżąca wniosła o:

- 1) wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 27 lutego 2015 roku w sprawie sygn. akt VII Pa 191/14;
- 2) zmianę oznaczonego wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku w całości i zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kwoty 13.560,76 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 1 stycznia 2010 roku w części dotyczącej kwoty 1.039,84 zł, od

dnia 1 stycznia 2011 roku w części dotyczącej kwoty 3.469,80 zł, od dnia 1 stycznia 2012 roku w części dotyczącej kwoty 4.048,80 zł, od dnia 1 stycznia 2013 roku w części dotyczące kwoty 5.002,32 zł; do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych;

3) zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu zgodnie ze spisem złożonym przed zamknięciem rozprawy - a w razie niezłożenia - według norm przepisanych.

Ponadto skarżąca wniosła o:

4) przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka E. P. (1), na okoliczność:

a. wypłacania u pozwanego wynagrodzenia w kwocie niższej niż wynikająca z umowy o pracę oraz podpisywanych przez pracowników pozwanego list płac obejmujących kwoty wynagrodzenia umowne, a nie faktycznie otrzymywane;

b. zatrudnienia świadka na stanowisku identycznym ze stanowiskiem na jakim zatrudniana była następnie powódka;

5) przeprowadzenie dowodu z dokumentów wymienionych w uzasadnieniu;

6) zwolnienie powódki od kosztów sądowych w całości.

W uzasadnieniu skargi powódka wskazała jako podstawę wznowienia postępowania, wykrycie po uprawomocnieniu się wyroku środków dowodowych mogących mieć wpływ na wynik postępowania. Podkreśliła, iż E. P. (1) posiada istotne wiadomości dotyczące stanu faktycznego sprawy, w związku z czym powinna zostać przesłuchana w charakterze świadka. Powódka podkreśliła, iż w trakcie procesu uzyskanie powyższych informacji nie było możliwe jako, iż nie miała ze świadkiem regularnych kontaktów, a nadto świadek obawiał się zeznawać ze względu na stan zdrowia (stwardnienie rozsiane) i obawę przed konfliktem z pozwanym działającym w środowisku osób chorych na SM. E. P. (1) dopiero po otrzymaniu od T. S. wiadomości o przegranej przez nią sprawie sądowej i jej trudnej sytuacji finansowej w maju b.r. zdecydowała się na przekazanie informacji o okolicznościach będących podstawą wniesienia skargi. Według skarżącej wpływ na wynik sprawy ewentualnych zeznań wskazanego świadka zwiększa fakt, iż E. P. (1) była zatrudniona na tym samym stanowisku na którym bezpośrednio po niej została zatrudniona powódka, a proceder wypłacania przez pozwanego kwot niższych niż wynikające z dokumentacji pracowniczej miał miejsce również w stosunku do świadka.

Skarżąca zwróciła uwagę, iż skoro podstawą rozstrzygnięć Sądów obu instancji była zbyt mała moc dowodowa zeznań świadków wskazujących na istniejący u pozwanego proceder zniżania wynagrodzeń, to zeznania E. P. (1), wobec której zaniżano wynagrodzenie przez niemal roczny okres zatrudnienia, należy uznać za ważny dowód istnienia takiej sytuacji. (**k. 2-4 akt sprawy**)

W odpowiedzi na skargę (...) Towarzystwo (...) w G. wniósł o odrzucenie skargi z uwagi na brak jej oparcia na ustawowej podstawie wznowienia oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Ewentualnie w razie nieuwzględnienia powyższego pozwany wniósł o oddalenie skargi z uwagi na jej oczywistą bezzasadność oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W ocenie pozwanego skarga z dnia 14 lipca 2015 r. wypełnia dyspozycję z art. 410 § 1 k.p.c. i w związku z powyższym winna ulec odrzuceniu, środki dowodowe zgłoszone w przedmiotowej skardze nie zostały bowiem wykryte później i strona powodowa mogła z nich skorzystać w toku postępowania. Pozwany podkreślił, że powódka utrzymywała kontakt ze świadkiem w czasie trwania postępowania sądowego, o czym świadczyć może już samo stwierdzenie zawarte w skardze, iż „nie miała ze świadkiem regularnego kontaktu w trakcie postępowania” co jednoznacznie przesądza o istniejącym kontakcie sporadycznym. W ocenie pozwanego okoliczności przywołane przez powódkę, takie jak choroba świadka i działanie pozwanego w środowisku chorych na SM, wbrew stanowisku strony powodowej, w żadnym stopniu nie stanowią przesłanki, która mogłaby świadczyć o tym, że dowód z zeznań świadka E. P. (1) nie mógł zostać dopuszczony wcześniej, tj. w toku postępowania. Pozwany zwrócił również uwagę, iż E. P. (1), nigdy nie była świadkiem

wypłacanego powódce wynagrodzenia, wobec czego nie sposób uznać jej ewentualnych zeznań za w jakimkolwiek stopniu przydatnych dla celów przedmiotowego postępowania. Nadto pozwany wskazał, iż okoliczności wymienione w skardze, jakoby świadek E. P. (1) otrzymywała wynagrodzenie w innej lub niższej wysokości niż wynikające z umowy o pracę nie polegają na prawdzie, zaś E. P. (1) nigdy nie wystąpiła z roszczeniem z tego tytułu, jak również nigdy nie składała żadnego zawiadomienia do Państwowej Inspekcji Pracy dot. nieprawidłowości w przedmiocie rozliczania wynagrodzeń w pozwanym Stowarzyszeniu. (**k. 41-43 akt sprawy**)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 399 § 1 k.p.c. w wypadkach przewidzianych w dziale VI tytułu VI części pierwszej kodeksu postępowania cywilnego można żądać wznowienia postępowania, które zostało zakończone prawomocnym wyrokiem. W związku z powyższym wznowienie postępowania następuje wskutek wniesienia skargi przez podmiot uprawniony i na zasadach określonych przepisami kodeksu postępowania cywilnego.

Skarga o wznowienie postępowania jest instytucją wyjątkową, jej celem zaś jest powtórne przeprowadzenie postępowania zakończonego wydaniem prawomocnego wyroku, który w następstwie wznowienia może zostać wzruszony. Skargę o wznowienie może wnieść tylko strona, która została wymieniona w prawomocnym wyroku (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1998 r., III CKN 315/97, OSNC 1998 nr 7-8, poz. 125) oraz w oparciu o ściśle określone przesłanki ustawowe.

Katalog podstaw wznowienia został zawarty w art. 401–404 k.p.c. i jest on wyczerpujący. Wszelkie inne okoliczności, wykraczające poza sytuacje taksatywnie wymienione w powołanych przepisach, nie mogą stanowić oparcia dla wniesionej skargi. W doktrynie funkcjonuje przy tym podział podstaw wznowienia na przyczyny nieważności (art. 401 k.p.c.), które stanowią bezwzględny powód wznowienia w tym znaczeniu, że ich stwierdzenie w każdym przypadku powoduje uchylenie zaskarżonego orzeczenia oraz tzw. podstawy restytucyjne (art. 403 i 404 k.p.c.), których istnienie uzasadnia uchylenie orzeczenia tylko w przypadku wystąpienia związku przyczynowego zachodzącego między nimi a treścią rozstrzygnięcia, jak i wreszcie tę podstawę, jaką jest wydanie wyroku w oparciu o akt normatywny uznany przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, umową międzynarodową lub ustawą (art. 401¹ k.p.c.).

Przepis art. 410 § 1 k.p.c. w aktualnym brzmieniu stanowi, że Sąd odrzuca skargę wniesioną po upływie przepisanej terminu, niedopuszczalną lub nieopartą na ustawowej podstawie, a postanowienie w tym przedmiocie może być wydane na posiedzeniu niejawnym. Zastosowanie tego przepisu oznacza, że przedmiotem badania Sądu jest zachowanie terminu do wniesienia skargi oraz oparcie jej na jednej z ustawowych podstaw wznowienia, a w konsekwencji – także dopuszczalność skargi z mocy ustawy i legitymacja do dokonania tej czynności procesowej. Stwierdzenie zatem dopuszczalności wznowienia nie ogranicza się do analizy, czy wskazane przez skarżącego okoliczności dają się podciągnąć pod przewidzianą w ustawie podstawę wznowienia, lecz obejmuje badanie i ustalenie, czy podstawa wznowienia rzeczywiście istnieje. Wskutek uchylenia art. 411 k.p.c. nastąpiła bowiem eliminacja dwustopniowego postępowania zainicjowanego wniesieniem omawianego środka zaskarżenia. Skarga o wznowienie podlega odrzuceniu w trybie art. 410 § 1 k.p.c., jeżeli w okolicznościach konkretnej sprawy podnoszona podstawa wznowienia nie zostanie przez Sąd stwierdzona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 lipca 2005 r., IV CO 6/05, Biuletyn Sądu Najwyższego 2005 nr 9, poz. 14).

Powódka oparła skargę na podstawie restytucyjnej przewidzianej w art. 403 § 2 k.p.c., dopuszczającej wznowienie postępowania w razie kumulatywnego spełnienia się trzech przesłanek:

1. wykrycia, po uprawomocnieniu się wyroku, nowych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które istniały w toku postępowania, ale nie zostały w nim powołane,
2. niemożności powołania ich przez stronę w poprzednim postępowaniu oraz
3. możliwości ich wpływu na wynik sprawy.

Oceniając zasadność wniesionej skargi w pierwszej kolejności wskazać należy, iż nie może budzić wątpliwości, że skarga o wznowienie postępowania została wniesiona z zachowaniem trzymiesięcznego terminu liczonego od wskazywanego przez stronę powodową powzięcia wiadomości o podstawie wznowienia (maj 2015 r.).

Odnosząc się do przesłanki wznowienia postępowania z art. 403 § 2 k.p.c. wskazać należy, iż podstawą wznowienia postępowania mogą być jedynie takie okoliczności i dowody, które istniały w trakcie poprzedniego postępowania, ale były dla strony obiektywnie niemożliwe do ujawnienia. Jest przy tym istotne, że owa obiektywna niemożność ujawnienia omawianych dowodów i okoliczności nie jest tożsama z samym ich niezgłoszeniem w toku postępowania lub z samą niewiedzą strony o tych okolicznościach, ale wymaga wskazania obiektywnych przeszkód, które uniemożliwiły stronie zapoznanie się z nimi i ich powołanie w sprawie (zob. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 5 marca 2014 r., V ACa 854/13, opubl. Portal Orzeczeń Sądów Powszechnych, www.orzeczenia.ms.gov.pl).

W orzecznictwie wskazano, że określona w art. 403 § 2 k.p.c. podstawa skargi o wznowienie postępowania nie zachodzi, jeżeli w poprzednim postępowaniu istniała obiektywna możliwość powołania się na okoliczności faktyczne lub środki dowodowe, a zaniechanie strony w tym przedmiocie było następstwem jej zaniedbań, opieszałości, zapomnienia czy błędnej oceny potrzeby ich powołania (zob. postanowienie SN z dnia 10 lutego 1999 r., II CKN 807/98, za: Lex nr 78214 i postanowienie SN z dnia 12 lutego 2004 r., V CZ 2/04, niepubl.). W uzasadnieniu postanowienia z dnia 4 marca 2005 r., III CZP 134/04 (za: Lex nr 151652) Sąd Najwyższy stwierdził natomiast, że wykrycie okoliczności faktycznych lub dowodów, które poza przesłanką ich nieujawnienia w postępowaniu prawomocnie zakończonym, powinno być dla strony skarżącej "nieujawnialne". Fakty zaś „ujawnialne”, czyli te, które strona powinna znać, tj. miała możliwość dostępu do nich, nie są objęte hipotezą tego przepisu. Innymi słowy, muszą to być okoliczności faktyczne lub środki dowodowe istniejące już w czasie trwania prawomocnie zakończonego postępowania, ale stronie wówczas obiektywnie nieznanie i tym samym niemożliwe do wykorzystania przez nią (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2013 r., II CZ 87/13 oraz postanowienie z dnia 02 marca 2012r., II CZ 200/11).

Uwzględniając powyższe poglądy dotyczące interpretacji art. 403§2 k.p.c. Sąd Okręgowy uznał podnoszone przez powódkę okoliczności w ramach skargi o wznowienie postępowania za działanie spóźnione. Podniesiony w skardze zarzut mający stanowić podstawę wznowienia nie dotyczy okoliczności nieujawnialnej, a jedynie nieujawnionej.

Jak wynika z zeznań świadka E. P. (1) złożonych na rozprawie z dnia 16 listopada 2015 r., jak i częściowo z treści samej skargi, powódka i świadek nie utrzymywały wprawdzie regularnego kontaktu, jednakże miały możliwość skontaktowania się ze sobą i spotykały się sporadycznie.

Co więcej, z zeznań E. P. (1) wynikało także, że świadek i powódka już wcześniej rozmawiały na temat swojego wynagrodzenia w pozwanym stowarzyszeniu i to w momencie, kiedy powódka dopiero rozpoczynała zatrudnienie. Powódka wiedziała również, że świadek E. P. (1) pracowała wcześniej na jej stanowisku i że jej wynagrodzenia według jej oceny były zaniżane. E. P. (1) i T. S. znały swoje imiona, nazwiska, pozostawały również w kontakcie. Jak zeznała E. P. (1), będąc świadkiem wypłaty wynagrodzenia powódce, dowiedziała się o jego wysokości, co świadczy o tym, iż wiadomości te posiadała co najmniej od 2009 r. i powódka nie mogła o tym nie wiedzieć prowadząc postępowanie, którego wznowienia się obecnie domaga. Wobec powyższego nie ulega wątpliwości, iż już na wcześniejszym, etapie postępowania można było skorzystać z tego środka dowodowego, a jedynie nie chciała tego uczynić.

Zgodzić się również należy, z twierdzeniami pozwanego zawartymi w odpowiedzi na skargę, iż okoliczności przywołane przez powódkę, takie jak choroba świadka i obawa przed zrażeniem do swojej osoby pozwanego stowarzyszenia, nie stanowią przesłanki, która uzasadniałaby niemożność wcześniejszego dopuszczenia dowodu z zeznań świadka E. P. (1), tj. w toku postępowania. Obawa świadka czy też jego niechęć do zeznawania nie stanowi bowiem o nieujawnialności powyższych wiadomości. Obowiązek złożenia zeznań nie jest uzależniony od woli świadka, za wyjątkiem ściśle określonego kręgu osób (por. art. 261§1 k.p.c.). Tym samym odmowa złożenia zeznań ani motywów jakimi świadek się kieruje nie chcą zeznawać, nie mają znaczenia dla oceny tego czy dowód mógł zostać

przeprowadzony czy nie. Powódka na każdym etapie wcześniejszego postępowania mogła nie tylko ze świadkiem się porozumieć ale i wnieść o przeprowadzenie przez Sąd wskazanego dowodu, który dysponuje środkami przymusu w celu realizacji tego obowiązku.

Reasumując – zeznania E. nie stanowią nowego dowodu w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c, albowiem były one dowodem z którego strona powodowa mogła skorzystać wcześniej przy dołożeniu należytej, a nawet minimalnej staranności. Dowód ten zatem ewidentnie nie był dowodem nowym. Przyjęcie takiego stanowiska pozwala na wyeliminowanie z podstaw wznowienia postępowania spóźnionego ujawniania nowych okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które wynikało z zaniedbania lub przyjęcia błędnej strategii procesowej.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy stwierdził, iż wniesiona skarga o wznowienie postępowania podlegała odrzuceniu, ponieważ przywołana przez pozwanego podstawa wznowienia postępowania z art. 403 § 2 k.p.c. w rzeczywistości nie występuje. Z tego względu na podstawie art. 410 k.p.c. orzekł jak w punkcie I sentencji postanowienia.

Kierując się zaś dyspozycją art. 102 k.p.c., Sąd Okręgowy postanowił odstąpić od obciążania powódki, będącej stroną przegraną w rozumieniu art. 98§1 k.p.c. (z uwagi na odrzucenie jej żądania) kosztami zastępstwa procesowego. Wskazany przepis wyraża zasadę słuszności w orzekaniu o kosztach, stanowiąc jednocześnie wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Szczególne znaczenie dla możliwości jego zastosowania ma ocena zachowania się stron z punktu widzenia zasad współżycia społecznego. Jako rozwiązanie szczególne nie podlega wykładni rozszerzającej i wymaga do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Ustawodawca nie konkretyzuje pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy Sądowi.

Analizując przedmiotową sprawę, biorąc pod uwagę szczególnie trudną sytuację majątkową i zdrowotną powódki, która niewątpliwie wpływa na jej ogląd sytuacji procesowej Sąd uznał, iż obciążanie powódki kosztami zastępstwa procesowego byłoby niewłaściwe z punkt widzenia zasad współżycia społecznego, w związku z czym orzekł jak w punkcie II sentencji postanowienia.

SSR del. do SO Jarosław Matuszczak	SSO Katarzyna Antoniewicz	SSO Wiesława Szulczewska
.....

Sygn. akt VII Pa 129/15

ZARZĄDZENIE

1. (...)
2. (...)
3. (...)
- (...)
- (...)
- (...)